

Clergues diocesans no inquers amb càrrec pastoral a Inca

Mn. Pere Fiol i Tornila¹ i Mn. Joan Parets i Serra²

1) Prevere, rector emèrit. Llicenciat en Filosofia i Lletres (Història). perefiol@yahoo.es

2) Prevere, rector de Campanet i Moscarí. Documentalista musical.

recercamusicalbalera@gmail.com

Paraules clau: clergue, prevere, rector, vicari, diaca permanent, fundació, benefici, concordat.

Resum. *Després d'explicar els diferents noms que rebien els clergues que exercien llur ministeri a les parròquies, s'analitzen els mitjans de subsistència que tenien, marcant la diferència que hi ha en la manera com es feia abans de les lleis desamortitzadores del s. XIX i la nova manera que generà el Concordat de 1851. Es posen uns exemples de fundacions parroquials i uns altres exemples de beneficis que tenia la parròquia inquera. La comunicació acaba presentant el llistat de rectors i altres clergues auxiliars que han treballat a les tres parròquies a partir de 1853.*

Keywords: clergyman, prebyster, Parish Priest, vicar, permanent Deacon, foundation, benefit, concordat.

Abstract. *After explaining the different names that got the clergymen who carried out their ministry in the parishes, we analyzed the ways of subsistence they had, marking the difference that exists in the way it was done before the dismembering laws of the s. XIX and the new way that generated the Concordat of 1851. Some examples of parochial foundations and other examples of benefits that the parish inca had. The communication ends up presenting the list of rectors and other auxiliary clergymen who have worked in the three parishes since 1853.*

1. INTRODUCCIÓ

En altres jornades hem anat donant a conèixer els preveres inquerers ordenats en el segle XX i els ordenats en el segle XIX¹. Enguany volem presentar un bon grup de preveres diocesans que, havent nascut en altres parròquies, aquí han treballat i fet fruitar la llavor de la Paraula de Déu que Jesús ens va manar predicar i ensenyar².

Històricament podem trobar:

- a) **Prevere titular.** Quan un confirmat era admès als ordes majors (sotsdiaca, diaca i prevere), quedava incardinat a Mallorca i incorporat al clergat diocesà, afegit al nombre de capellans que hi havia a cada poble i parròquia si es tractava de Palma. Per poder ser ordenat calia que haguera fet un títol de Patrimoni, això és, demostrar notarialment que tenia uns béns que li permetien viure decentment.
- b) **Prevere adscrit.** Si el reverend comú de la parròquia trobava que el podia fer participar a les funcions religioses que celebrava i rebre la porció econòmica pertinent, l'admetia com a adscrit. Aquesta determinació jurídica depenia del nombre de preveres que hi havia a la parròquia i de les possibilitats econòmiques que la parròquia administrava.
- c) **Prevere beneficiat.** Si gaudia d'un benefici fundat en aquella parròquia. Podia ser prevere o un simple clergue.
- d) **Prevere vicari.** Compartia la responsabilitat jurídica i econòmica amb el rector.
- e) **Prevere vicari-ecònom.** Quan moria un rector es disposava que un dels vicaris o preveres tengués cura de l'administració espiritual i econòmica de la parròquia fins que arribàs el rector propietari.
- f) **Prevere rector.** Havent fet unes oposicions, guanyava una parròquia i tenia el càrrec vitalici. En els temps als quals feim referència el Sr. Bisbe havia de presentar una terna al rei i el nomenava. Normalment el rei nomenava el qui havia estat posat en primer lloc en la terna que s'havia enviat.

2. MITJANS DE SUBSISTÈNCIA DEL CLERGAT

Caldrà conèixer dos moments històrics per al nostre clergat.

- Abans de les lleis desamortitzadores del ministre Madoz de 1855.

1 Preveres ordenats en el s. XVIII i XIX a les XVIII Jornades (2017). Els ordenats en el segle XX, a les XVII Jornades (2016).

2 Mt. 28,19-20.

- Després del Concordat entre la Santa Seu i el Govern espanyol de 1851.

2.1. Abans de 1855

Lerecció jurídica d'una parròquia suposava que hi havia una font econòmica que podia satisfer les necessitats del prevere que l'atenia. Normalment eren unes "quarterades" de terra que eren treballades per un pagès i que havien de produir per als treballadors i per al rector.

Les obres materials, tant de l'església com de la rectoria, anaven a càrrec de la Universitat.

La Universitat (Ajuntament) organitzava diferents **talles** (contribucions), a les quals de manera proporcional cada propietari contribuïa en el cost de la feina que s'havia de dur a terme. Aquesta proporcionalitat, tant a les talles que es feien per a l'Església com les que es feien per a altres necessitats, no poques vegades eren font de litigis i disputes.

Fundacions

Passant els anys s'anaren duent a terme diferents fundacions en vistes a possibilitar funcions religioses tant per alabar i donar culte al Senyor com per a sufragi d'una persona o d'una família.

Aquesta fundació consistia a deixar una peça de terra, unes cases, els rèdits d'un censal perquè el fruit que donaven fossin destinats a pagar les despeses que ocasionaven els actes culturals. Vegem-ne uns exemples:

1331 "Item fa i a fer és tinguda la dona Isabel molinera, germana del venerable Mn. Romani, sucrer, per vuit sous alodials en la festa de santa Magdalena per unes cases posseeix en dita vila d'Incha anomenades les coronas. Afronten amb dues vies públiques i de l'altra part amb lo honor den Pau Segura segons consta en poder del discret En Sebastià Terrassa, notari fet a 6 del mes de maig de l'any 1331, és en lo talech nou, ara Simó Reus, Pere de dos. És en lo caixó nº 1 Té per senyal Beatus qui temet"³.

1348 "Item fa i a fer és tingut (a) la rectoria d'Inca tots anys per deixa de la dona Blanca Pont, muller den Pere Pont deu sous sis diners segons apar en poder del discret En Llorenç Genestar fet lo VI de les nonas de Maig any 1348"⁴.

1473 "En poder del dit Miquel Agual notari à 15 Abril any 1473 feu carrech En Guillem Burdils de dues lliures censals cascun any pagadores donen les dites dos lliures. En Johan Ferragut per lo dit Guillem Bordils, posteriorment s'hi afegí paga En Guillem Coch per sa muller que fonch muller del dit Johan Ferragut"⁵.

3 APSMM Llibre 1 o Capbreu antic o major, foli 5.

4 Ibídem, foli 3.

5 Ibídem, foli 14.

1596 “Item fan a dites almoynes de Inca Juan Massip, notari, i Juan Martorell quatre lliures cens que se encarregaren a favor de ditas almoynes amb acta rebut en poder de Pere Fiol notari sots als 3 Desembre 1596. dich 4 lliures. Quitat amb acta rebut en poder de Llorens Serra Goyet notari als 28 Octubre 1692”⁶.

1596 “Item als 27 Maig fa a dites Almoynes de Inca Mathià Amorós y Jaume son fill sis lliures cens dich 6 ll. Cens estas cediren quo ad annuas pentiones contra Mathià Oliver de Inca com se reste en lo altre rebut en poder de Miquel Trobat, notari, al 27 de Maig 1596. dich 6 ll.”⁷.

1602 “Item fa a dites almoynes de Inca Andreu Morro, àlias Ullet, quatre lliures cens per cases y corral prop del Convent de Sant Domingo de dita vila sobre les quals amb son alou propi vené y de nou encarregà Thomàs Perelló, Margarita conjugues y altres a favor del rector Jaume Torrents Pre. quondam⁸ com se litg amb acta rebut en poder de Francesc Fiol, notari, als 22 Desembre 1602. dich 4 ll.”⁹.

1624 “Item fa a ditas almoynes als 6 Novembre mestre Juan Pont, gerrer, y Andreu Pont, tixedor de lli, conobligats sis lliures cens per terras situades en dita vila conforme acta en poder de Hyeroni Rosselló notari al 6 Novembre 1624. diem 6 ll.”¹⁰.

1630 “Item fa a ditas almoynes als 13 Octubre Antoni Martorell àlias corp com a successor per sos medis de Guillem Bonet per terras y cases vuyt lliures cens. Consta per acta en poder de Pere Fiol notari als 4 de Juliol 1630. dich 8 ll.”¹¹.

1670 “Primo fa de cens la Universitat, y vila de Inca a las almoynes de la mateixa [parròquia] cent cinquanta lliures cens al for de 5 per cent que amb major nombre consignaren lo M. Rd. Sr. Rector y Jurats a la Parentela del M. R. Sr. Jaume Torrents Pre olim Rector de dita vila per raó de 200 lliures cens llegà a la sua parentela com se rege a son testament rebut en poder de Cosme Amengual notari fets als 20 Setembre 1621 y de la cessió de dit cens consta en poder de Phelip Pesqual notari als 7 Setembre 1673 y del Encarregament consta per acta rebut en poder de Francsh Ribes notari als 18 Juliol 1670. diem 150 lliures”¹².

6 Ibídem, foli 54g. Aquest cens acabà l'any 1692 quan pagaren la mota i s'acabà la servitud d'haver de pagar els interessos.

7 Ibídem, foli 25g. Macià Oliver, aquest any, davant el notari Trobat, comprà aquest cens a Macià Amorós i a partir d'ara serà ell qui cada any pagui a la parròquia.

8 Vol dir que ja és mort.

9 Ibídem, foli 82g Aquí també veim com el primer beneficiari ho traspasa a altres. El benefici de les cases i corral i l'haver de pagar el que avui diríem la “renda”.

10 Ibídem, foli 7g.

11 Ibídem, foli 8g.

12 Ibídem, foli 5g.

Benefici

Si hem vist que diferents deixes anaven a les entrades de la parròquia perquè pogués dur endavant les seves tasques pastorals, ens podem trobar amb una deixa concreta feta per una feina precisa, normalment el servei que s'havia de realitzar a una capella o altar determinat. El beneficiat administrava totes les entrades i havia de donar compte si complia les exigències fundacionals. En veim un exemple:

“Capbreu fet per mi Andreu Planes, prevere, obtenint lo benefici instituït per nadal cerdà en la Iglesia de Inca en la capella, o, altar de la Santíssima Trinitat com appar per relació a mi feta dia... del mes... de l'any MD... per lo qual jo reb y jo prenc possessió de rebre los censals davall escrits.”

Als marges, sense ordre de cap casta, hi ha:

“diferents obtentors d'aquest Benefici: Andreu Planes, prevere; Mn. Joan Gual; Mn. Joseph Serra; Ara Mn. Joan Oliver; Guillem Alemany, clergue; Ara Bartomeu Morro; Ara lo Rd. Miquel Oliver 13.06.1637, Un altre posseïdor (ilegible); 18.07.1647 en pren possessió Miquel Bennàssar de Campanet; Ara Mn. Bartomeu Sastre; Ara als 5 Gener 1663 Pere Andreu Català; 30.07.1696 Bartomeu Bennàssar de Campanet; 08.09.1718 el Dr. Miquel Bordoy Acòlit de Campanet; 01.03.1736 en pren possessori el Rd. Pere Bordoy, Pre.; 11.05.1763 en pren possessori Nicolau Carles, clerga.”

Peces de terra que fruiten per aquest benefici:

6 lliures cada any per una possessió que té Cristòfol Frontera d'Inca.

5 lliures fa Ramon Martorell de Muro.

5 lliures el Magnífic Jaume Loscos per Nadal.

4 sous, Pere Mairata de Sineu.

7 sous, Antoni Beltran d'Inca, teixidor de lli, per unes cases.

Una quartera forment fa Jaume Cladera per unes cases i una peça de terra.

12 sous alodials fa el sabater Pere Cardona d'Inca per unes cases.

2 sous i mig fa Bernat Cases, candeler, per unes cases.

2 sous la vídua Vica per un rafal.

16 sous fa Guillem Morro per una tanca.

Una quartera forment porgat i duita a la vila Johan Crespi.

Dues quarteres forment porgat i duit a la vila lo Señor Gabriel Serra.

Una quartera i 3 barcelles porgat i duit a la vila fa Jaume Cladera.

Tres sou per un tros de terra fa Miquel Pons.

Tres sous fa Antoni Alemany de Búger.

Al marge hi ha els noms dels diferents pagadors, ja que es veu que van canviant, moltes vegades es veu que passa de pares a fills perquè tenen els

mateixos llinatges.¹³

Qui cobrava i qui pagava

Els preveres d'Inca: rector, vicaris, beneficiats i adscrits formaven el que és conegut amb el nom de **reverend comú** o “comunitat de preveres”. Es reunien al voltant de la festa de l'Anunciació del Senyor (25 de març)¹⁴ i feien la distribució de càrrecs. Les reunions eren freqüents. Eren convocades i presidides pel rector, i en quedava constància en els llibres de **determinacions del reverend comú**, font preciosa per conèixer la història de les nostres parròquies. Referent a l'economia parroquial s'elegien:

Procurador: és el qui ho havia de cobrar tot. Podia ser clergue o seglar.

Procurador ad exigendum: quan s'havia d'anar a tribunals.

Oidor de comptes: solien ser dos els qui revisaven els comptes.

Arxiver: el qui havia de saber el que calia cobrar, sobretot per deixes antigues.

Bosser: el qui tenia la bossa i donava les distribucions després de cada funció.

Plomets: era la moneda, pròpia de cada parròquia, feta en plom, que a la fi del mes era canviada per moneda de curs legal.

2.2. Després del Concordat entre la Santa Seu i l'Estat espanyol de 1851

Aquest sistema econòmic, quan arribaren noves maneres d'organitzar la vida econòmica de la societat, va passar per diferents crisis, que l'Església controlava ajuntant beneficis i demanant més col·laboració econòmica dels fidels. Arribà el moment en què l'Estat, posant certes lleis, va anar apropiant-se dels béns de l'Església i es comprometé a donar el manteniment als eclesiàstics. És el que coneixem com “lleis desamortitzadores”. El 1835 s'apropiava de les propietats dels religiosos (convents): ministre Mendizábal, i el 1855, dels béns de les parròquies: ministre Madoz.

Són anys turbulents per a la societat espanyola i desastrosos per a l'economia nacional. Els béns robats a l'Església, posats en mans golafres i poc destres

13 El plec d'aquest benefici es troba solt dins el llibre núm. 1 de l'APSMM dit Capbreu antic o major. Hem de dir que l'altar dedicat a la Santíssima Trinitat ja existia a l'antic Hospital d'Inca, en el qual Arnau Cerdà, l'any 1376, hi havia fundat un benefici. Es veu que aquests “Cerdans” eren gerrers i que mantenien l'ofici i enriquien el benefici. L'any 1580 els gremis de gerrers, fusters i picapedrers aixecaren tres noves arcades al temple de l'Hospital, que és on tenien llur altar. Es veu que quan fou trasllada la imatge del Sant Crist al temple parroquial, la darrera setmana del mes de juny de 1608, els gerrers també hi passaren, i posaren la seva capella a l'antiga de Santa Margalida, que l'any 1895 fou convertida en capella del Sagrat Cor de Jesús. Les imatges que hi havia, restaurades el 1995, es poden veure al Museu Parroquial. Fiol i Tornila, Pere. 2009. El Sant Crist d'Inca; Vich i Salom, Joan. “Qualiter parrochialis ecclesia de Incha fuit divisa 1360.”

14 Històricament tot document es podia datar “ab incarnatione Domini” o “a Nativitate Domini”. La diferència és de tres mesos. Nativitate el 25 de desembre. Incarnatio el 25 de març. Els capellans ho feien d'aquesta manera perquè així començaven a exercir el càrrec al començament de l'antic any nou (25 de març).

econòmicament, serviren de molt poc¹⁵. Tira-tira les coses s'anaren amansint. El 1842 Isabel II fou declarada major d'edat, tenia 13 anys. Mirà de formar governs moderats, i quan Narváez passà el poder a Bravo Murillo dia 16.03.1851 es pogué firmar el Concordat entre la Santa Seu i el Govern espanyol. Hi ha 46 articles; pel que pertoca al nostre tema podem veure:

Nova divisió eclesiàstica; priorat per als ordes militars; s'organitzen els capítols catedralicis: canonges i beneficiats; seminaris; col·legis de missioners per a les terres d'ultramar; noves famílies religioses per a malalts, ensenyament; dotació per a parròquies, monestirs, seminaris. Direm que la Seu de Mallorca quedà així: degà; quatre dignitats: arxipreste, ardiaca, xantre i mestrescola; quatre canonges d'ofici: magistral, doctoral, lectoral i penitencier; setze canonges de gràcia i dotze beneficiats. La nostra parròquia d'Inca tenia un rector i dos vicaris¹⁶.

Rector i dos vicaris tenien una "paga", com també hi havia uns diners per als diferents actes de culte que s'havien de celebrar. Els altres preveres havien de subsistir dels estipendis de missa que els feligresos els podien i volien oferir, de les funcions "adventícies" que arribaven i del seu títol de Patrimoni, que obligatòriament havien d'haver format davant notari, abans de ser admesos als ordes majors.

3. RECTORS D'INCA

1853-1856 Mn. Bartomeu Morlà i Thomàs. Va néixer a Lluçmajor el 1806. Després d'haver fet els estudis al poble, passà a Palma per cursar els estudis eclesiàstics a la Universitat mallorquina, on aconseguí el grau de llicenciat en Teologia. Dia 27.10.1825 feia son títol de Patrimoni per poder rebre els ordes majors i ser ordenat prevere. Després d'haver servit la comunitat llucmajorera fou nomenat vicari *in capite* de Capdellà, i a les primeres oposicions que es feren quan amainava el temporal i el bisbe Salvà normalitzava la nostra Església, aconseguí la rectoria d'Inca, on romangué fins al 1856, en què passà com a rector a Santa Creu. Dia 25.04.1870 prengué possessió d'una canongia de gràcia a la nostra Seu. Allà morí dia 14.02.1876 als 70 anys. BOBM 1876, 68.

1859-1880 Mn. Antoni Sastre i Vila. Va néixer a Palma l'any 1816 a la casa d'uns fusters, mestre Antoni i madona Antònia. De petit entrà al convent dels PP. Trinitaris, actual Sant Felip Neri. Degut a l'exclaustració sortí cap

15 Econòmicament aquests anys es veu la pujança d'una nova burgesia que encara no ha de patir les exigències del futur moviment obrer. Hi podem trobar el contractista o home de negocis que obtindrà la "contracta" d'una part del camí del tren que s'ha de posar; al fabricant (català sobretot), que augmentarà els beneficis gràcies a la mecanització que ha posat a la seva indústria tèxtil; al terratinent que s'ha enriquit gràcies a la desamortització, i aquests tres burgesos representen la versió espanyola de la burgesia occidental. L'any 1848 s'inaugurava el primer tram de tren a Espanya. Unia Barcelona amb Mataró, que va costar el que el Govern espanyol va treure de la desamortització dels religiosos de tot Espanya. Ubieto-Reglà-Jover-Seco. 1972. Introducció a la Historia de España. Teide, 9a edició; 608-609 pp.

16 Aquest Concordat fou manat publicar en el BOBM pel bisbe Miquel Salvà l'any 1861, el primer any que es publicava el nostre Butlletí Eclesiàstic.

a Montevideo i d'allà passà al Brasil, on fou ordenat prevere i treballà en el Col·legi Imperial que els PP. Trinitaris allà regentaven. L'any 1851 ja el trobam a Mallorca treballant pastoralment a la part del Migjorn. Dia 12.12.1851 rebé el nomenament de vicari *in capite* de ses Salines i, havent participat a les oposicions de 1852, aconseguí la rectoria de Santanyí, on restà fins al 1859, en què passà a Inca. A Santanyí s'acabava de posar el gran orgue del convent de Sant Domingo de Palma i es regalà l'antic orgue de Santanyí a la vicaria de ses Salines. Restà 22 anys com a rector arxipreste d'Inca i morí a la casa familiar que tenien al carrer de l'Ample de la Mercè dia 22.09.1881, tenint com testimonis de sa mort dos preveres inquers catedràtics del Seminari, Mn. Guillem Fiol i Pujades i Mn. Francesc Mir i Pou. BOBM 1881, 316 Sunyer, 203-209. APSMM Defuncions 1877-1886, 143.

1887 Mn. Antoni Real i Jaume. Va néixer a Lloret el 1834. Ordenat prevere anava ajudant a la parròquia nadiua fins que, degut que el rector de Campanet Mn. Pere Josep Rotger havia de passar a Alaró, dia 12.06.1862 fou nomenat ecònom d'aquella parròquia. Hi restà durant 25 anys, dia 13 d'abril féu l'entrada com a rector d'Inca i dia 18 rebé el nomenament d'arxipreste. Dia 10 d'agost morí. El BOBM 1887, 282 posa aquest escrit:

“Dia 10 del actual falleció á la edad de 53 años D. Antonio Real y Jaume Pbro. Cura-párroco y Arcipreste de Inca. Sacerdote ejemplar y adornado de todas las virtudes que se requieren para el delicado cargo de cura de almas, supo captarse las voluntades todas del pueblo de Campanet, cuya parroquia regentó por espacio de 25 años, hasta que en Abril último fue traslado a Inca, la que, en el poco tiempo que ha permanecido á su cuidado, ha podido conocer el caudal de no comunes prendas, que atesoraba su bondadoso corazón RIP”.

El nostre Cementiri guarda sa làpida parlant de “malogrado” i *La Roqueta*, en el número de 20.08.1887, ens diu: “el rector d'Inca és mort. En el cel mos trobem. Poch li ha durada s'alegria”.

1887-1914 Mn. Bernadí Font i Ferriol. Fill de Bernadí i de Margalida, va néixer a la vila de Sant Joan el 1847 i, després d'haver fet els estudis al poble, passà al Seminari per fer els estudis eclesiàstics. Dia 20.12.1869 va fer títol de Patrimoni per poder rebre els ordes majors. Donat el cas que el bisbe Salvà ja era molt major i la vista li fallava, ell i tots els seus companys anaren a Ciutadella per ser ordenats preveres pel bisbe de Menorca, Dr. Mateu Jaume, dia 21.12.1872. Començà l'exercici ministerial a la vila nadiua, de la qual dia 09.10.1873 fou nomenat vicari, com també, com a capellà jove, tenia cura de l'estimat santuari de Consolació. Els dies 18 i 19 de novembre de 1886 participà a les oposicions a rectoria que el novell bisbe Cervera havia convocat; quedà a les portes d'una rectoria, ja que no n'hi pertocà cap, però la sobtada mort del rector Real en el mes d'agost va fer que s'haguera de cobrir la nova vacant, i dia 16.10.1887 la reina regent el nomenava rector d'Inca. Són moltes les coses que

féu a la nostra parròquia, ja que s'havien acabat les obres del temple i s'havia instal·lat un orgue nou. La rectoria li pertocaria a ell, com també participar en l'evolució d'un poble que esdevenia ciutat. Dia 22.08.1913 estampà la darrera firma en el Llibre de difunts i s'obrí per a la nostra parròquia la regència de Mn. Miquel Llinars i Mateu, qui després de la mort del rector, dia 20.02.1914, seria nomenat ecònom, càrrec que exercí fins a l'any 1920, quan arribaria el rector Raió. BOBM 1914, 39.

1920-1943 Mn. Francesc Rayó i Brunet (inquer). *XVIII Jornades*, 102.

1943-1953 Mn. Francesc Garau i Pascual (inquer). *XVII Jornades*, 238.

1953-1962 Mn. Gabriel Buades i Riusech (inquer). *XVII Jornades*, 235.

1962-1969 Mn. Gabriel Martorell i Reus (inquer). *XVII Jornades*, 242.

1970-1983 Mn. Joan Lliteras i Miralles. *Palma, 11.05.1932. Pertanyia a la parròquia de Sant Jaume, i d'aquella parròquia era escolanet i passà al Seminari per fer els estudis eclesiàstics. L'any 1955 participà en el Certamen que en aquella institució es feia, presentant un treball sobre la "Justícia i el pecat original". Fou ordenat prevere dia 21.12.1957, i acabat el curs, fou enviat a Sóller com a vicari, on treballà amb els nins i els adolescents d'aquella vall. En el mes de novembre de 1960 rebé el nomenament de vicari i organista de la parròquia de Santa Maria la Major, col·laborà amb els rectors Mn. Gabriel Buades i Riusech (1953-1962) i Mn. Gabriel Martorell i Reus (1962-1969). Treballà amb els joves i homes d'Acció Catòlica, en els diferents col·legis de la ciutat que li demanaren hores d'escola, i fou una bona ajuda en les tasques de la Coronació Pontifícia de l'estimada imatge de Santa Maria la Major, que es dugué a terme a Inca dia 28.05.1967. El 1970 proposà ser nomenat rector de Santa Maria la Major i li fou concedit, regentà el càrrec fins que l'any 1983 li proposaren passar de rector a la parròquia de Santa Eulàlia, i allà es traslladà. Sortosament en aquella parròquia ja s'havia realitzat la reforma postconciliar del presbiteri. Si a Inca estant se l'havia nomenat arxipreste, també ho va ser a Palma. El mes de juliol de l'any 2007 li arribà la jubilació canònica i passà a viure al domicili familiar, a Son Armadans, si bé anava a celebrar a la parròquia de la infantesa, Sant Jaume. Una malaltia cardíaca anava llavorant la seva salut i internat a l'hospital Palma Planas passà a la Casa del Pare dia 20.03.2018. BOBM 2018, 232.

1983-1988 Mn. Sebastià Salom i Mas. *Campos, 03.05.1944. Fets els estudis al poble, l'any 1954 entrava al Seminari per cursar els estudis eclesiàstics. L'any 1961 participà en el Certamen que allà es feia amb el treball "Influència que ha tengut l'església estacional en la selecció de les lectures de les misses de Quaresma". Havent acabat el tercer curs de Teologia, l'any 1965, passà a la Universitat de Comillas (Santander), on acabà la Teologia i aconseguí el grau de llicenciat. Fou ordenat prevere a Comillas dia 26.03.1967. Començà l'exercici ministerial com a vicari in capite del Port d'Andratx, fins que l'any

1969 passà a les missions diocesanes del Burundi. Hi restà fins al 1974, en què fou destinat a sa Pobla com a vicari, per esdevenir-ne rector el 1975 i arxipreste el 1976. El 1977 fou nomenat vicari episcopal de la III Zona. L'any 1980 deixà sa Pobla i retornà al Burundi, on restà fins al 1983, en què arribà a Inca. De 1988 a 2007, fou rector de Santanyí, completant aquest càrrec amb el de delegat d'Apostolat Seglar (1992); el 1995, vicari episcopal de la IV Zona; el 1996, secretari de Pastoral; el 1998, vicesecretari de Sínode. De 2007 a 2013 passà la tercera temporada al Burundi i retornat a Mallorca fou nomenat rector de la Colònia de Sant Jordi el 2013 i rector de Porreres el 2014. Sunyer, 429-431.

1988-2001 P. Jaume Puigserver i Capellà TOR (regular).

2001-2008 Mn. Bartomeu Fons i Pascual. *Manacor. Acabats els estudis al poble, l'any 1954 passà al Seminari, on ja tenia el seu cosí Pere, per cursar els estudis eclesiàstics. Aquests anys d'estudi participà en el Certamen que allà es feia, amb els núm. 435, 436 i 436-A. Fou ordenat prevere dia 18.06.1967. Començà l'exercici ministerial com a vicari a la parròquia de Maria de la Salut. Passà al Seminari com a majordom, però aviat deixà el càrrec per anar a ampliar estudis en la Universitat Gregoriana, d'on retornà llicenciat en Teologia. L'any 1973 arribava a Son Macià com a rector. Dia 28.01.1975 fou nomenat arxipreste de Manacor. L'any 1976 passà de rector a Lluçmajor, on restà fins al 1986, en què fou nomenat vicari episcopal de la III Zona i anà a viure a Biniamar, on residí durant 22 anys. De 1988 a 1995 era l'administrador parroquial de Mancor de la Vall, restaurava les façanes est, nord i sud del temple, com també dugué a terme construcció de dues places al voltant de la parròquia. De 2001 a 2008 fou rector de Santa Maria la Major i de 2008 a 2015, rector de Felanitx, ja que li arribà la jubilació canònica i anà a viure amb la família a la parròquia nadiua.

2008-2013 Mn. Simó Jordi Garau i Matas. *Maria de la Salut, 07.10.1946. Acabats els estudis al poble, passà al Seminari per cursar els estudis eclesiàstics. Fou ordenat prevere dia 13.06.1971, i començà l'exercici ministerial com a vicari a la parròquia de Binissalem, tenint cura de la feligresia de Biniali, de la qual fou nomenat rector el 1972. De 1977 a 1979, va ser rector de la parròquia ciutadana de Sant Joan d'Àvila.. De 1979 a 1985 regí la parròquia de sa Vileta. De 1985 a 1999 fou el rector de la parròquia de Sencelles, i tengué els treballs que comportà la beatificació de Sor Francinaina Cirer i Carbonell el 1998. L'any 1999 fou nomenat rector d'Alcúdia, parròquia que regí fins a l'any 2008, en què fou nomenat rector d'Inca, i el 2014 passà a la parròquia de Sant Alonso Rodríguez (Palma).

2013-2017 Mn. Antoni Vadell i Ferrer. *Lluçmajor, 17.05.1972. Fets els estudis primaris a Lluçmajor, el 1989 entra al Seminari Menor i el 1992, al Seminari Major. Acabats els estudis, comença el prediaconat a la parròquia del Beat Ramon Llull, on fou ordenat prevere dia 31.05.1998, seguí treballant pastoralment en aquella parròquia fins a l'any 2006. Aquests anys també treballava a la Pastoral Vocacional com a delegat diocesà i en el Seminari com

a rector del menor (1999-2006) i formador del Seminari Major (2002-2006). De 2006 a 2009 passà a Roma per estudiar Teologia en l'especialitat de Pastoral de la Joventut i Catequètica, al Pontifici Ateneu Salesià. Retornat a Mallorca, de 2009 a 2014 fou vicari a la parròquia de Sant Josep Obrer i responsable de Pastoral Catequètica i Litúrgica. De 2013 a 2017, va ser vicari episcopal per a l'Evangelització. De 2014 a 2017, fou rector de la Unitat Pastoral d'Inca, Mancor, Biniamar, Lloseta, Selva i Caimari. Dia 19.06.2017 el papa Francesc el nomenà bisbe titular d'Urci i auxiliar de Barcelona. Dia 25.08.2017 les vuit parròquies donaven gràcies a Déu pels treballs pastorals realitzats aquests anys, a la primeria de setembre deixà les parròquies mallorquines i dia 9 fou ordenat bisbe en el temple expiatori de la Sagrada Família de Barcelona.

2017 Mn. Carles Seguí i Pou *Lloseta, 22.05.1978. Prevere, 03.11.2012. Havent cursat estudis de formació professional, treballà en certes indústries de la ciutat d'Inca mentre anava madurant la vocació sacerdotal en el Moviment Cristià de Comunió i Alliberament de la seva parròquia. L'any 2005 entrà al Seminari, i treballava pastoralment en les activitats que li eren assignades. Ordenat prevere, treballà en moviments juvenils assentats a la parròquia de Santa Catalina Tomàs fins que l'any 2013 anà destinat a les vuit parròquies que formen la Unitat Pastoral d'Inca. Dia 22.09.2017 començà la tasca com a rector moderador de la mateixa Unitat.

4. RECTORS A JESUCRIST REI

1959-1981 Mn. Rafel Cladera i Ramis. *Llubí, 30.07.1923. Després de les primeres lletres al poble i ajudat pel rector en els coneixements de la llengua llatina, passà al Seminari per cursar els estudis eclesiàstics. Els aprofità i participà en el Certamen que es feia en aquell centre d'estudis, i hi presentà sis treballs. Li pertocà tota la campanya que organitzà el bisbe Hervàs en vistes a aixecar el Seminari Nou a Son Gibert, i com membre de l'Schola Cantorum recorregué l'illa participant als actes que es diuen a terme a cada poble. Juntament amb els aleshores seminaristes Benet Bennàssar i Llorenç Bonnín redactaren un **Cronicó** ben divertit de les diferents facècies que es visqueren arreu de Mallorca. Fou ordenat prevere pel bisbe Hervàs dia 26.06.1949 i destinat com a vicari de Campos, on romangué fins a l'any 1952, en què passà a ser vicari a Santa Margalida. L'any 1959 es creà la nova parròquia de Jesucrist Rei a Inca, i allà se'l destinà com a primer rector de la nova parròquia. Li pertocà aixecar la parròquia, la rectoria, una escola parroquial en els locals que els rectors Raió i Garau havien comprat més enllà del tren. Hi treballà fins a l'any 1981, en què passà com a vicari a la parròquia ciutadana de Sant Sebastià (1981-1983). De 1983 a 1985 fou rector de la parròquia turística de Santa Brígida. Allà li arribà la mort dia 17.11.1985. Donà a la impremta la lletra i la música dels *Goigs del Sant Crist del Perdó i Bona Mort*, que es venera a la parròquia de Jesucrist Rei d'Inca i *Breu història de la parròquia de Crist Rei d'Inca*, publicada l'any 1984 en el núm. 6 de la col·lecció "Ximbellí". BOBM 1986, 23-24. Reus I 240-242. GEM III, 303-304.

1981-1984 Mn. Joan Parets i Serra. Nasqué en el si d'una família nombrosa que duia el Cafè de Can Mig, a la vila de Santa Maria del Camí. Era el 29.09.1940. Fets els estudis primaris a la vila, l'any 1953, entrà al Seminari, on ja hi havia el seu germà Miquel. Avançant en els estudis s'anà despertant l'afany investigador, que manifestà en els treballs de Certamen que presentà els anys 1963 i 1964 en la confecció dels índexs alfabètics dels primers cent anys dels BOBM (1861-1960). L'any 1964 també seguí les petjades de l'apòstol sant Pau per Mallorca i el 1965 empenqué una tasca que l'ha acompanyat tota la vida: *Índice-catálogo de las obras musicales de autores mallorquines, existentes en los archivos de la diócesis anteriores al siglo XX*. Aquest treball va ser la font del Centre de Recerca i Documentació Històrico-Musical de Mallorca, que engegà el 1984. Fou ordenat prevere el 18.06.1967, i començà el treball pastoral a la vila de Bunyola, on ja mostrà el caire de dinamitzador cultural tant en la Coral de Bunyola com en la revista *Es castellet* (1968). Vuit foren els anys que serví la parròquia de muntanya, ja que el 1974 passà a la parròquia de Sant Josep Obrer, on restà devuit mesos, per passar a la parròquia de San Juan María Vianney (Lima, Perú). Retornat a Mallorca fou nomenat rector de la parròquia inquera de Jesucrist Rei (1981). El 1984 passà a la parròquia de Lloseta fins que el 1987 retornà al Perú. Els canvis socials que s'havien obrat al Perú i el treball pastoral en el nou centre parroquial de Lima que duia Mallorca Missionera aconsellaren que retornàs a Mallorca, i la feligresia sineuera fou el seu nou camp d'apostolat, i s'hagué de posar al davant d'un caramull d'obres de restauració de l'antic temple parroquial. L'any 2003 fou nomenat rector de Campanet i Moscarí. Amb aquella bona gent va fent camí per conèixer més i més Jesucrist, i encomanar-lo a la feligresia que li havia estat encomanada. Ha donat a la impremta multitud d'articles que ens fan conèixer el fet musical de Mallorca a diferents revistes, especialitzades les unes, locals unes altres, i també s'ha fet present a multitud de Jornades d'Estudis Locals per donar a conèixer l'àmbit musical i els artistes locals que han excel·lit en aquest camp. És coautor de les següents obres: 1982, *La ópera en Mallorca (siglo XIX)* i *Breve historia musical de Mallorca*; 1986, *Pere Josep Canyelles músic de Calvià* i *El fet musical a Felanitx*; 1987, *Diccionari de compositors mallorquins segles XV-XIX*; 1989, *Breu història musical de les Illes Balears*; 1993, *Els ministrils i els tamborers de la Sala*.

1985-1996 Mn. Llorenç Riera i Martí. *Bunyola, 05.04.1949. Acabats els estudis eclesiàstics passà a la parròquia d'Alcúdia per fer el prediaconat, allà fou ordenat prevere dia 22.12.1973, i hi restà fins al 1978, en què passà a les missions diocesanes del Burundi. Retornà a Mallorca i dia 24.05.1985 rebé el nomenament de rector de Jesucrist Rei, on romangué fins al 21.06.1996. Dia 27.06.1991 fou nomenat delegat diocesà de Catequesi. El 1993 fou nomenat arxipreste d'Inca, participà al Sínode. L'any 1996 se'l nomenà rector de la parròquia de Sant Miquel, on restà fins que deixà el ministeri al començament del segle XXI.

1996-1998 Mn. Joan Manel Cózar i Martínez. *Palma, 29.04.1964. Prevere, 27.12.1992. Començà l'exercici ministerial a la parròquia de Sant Josep Obrer i

passà després al cos de capellans de l'Exèrcit. Deixà l'Exèrcit, i dia 01.07.2005 fou nomenat rector de Lloseta. Dia 22.12.2006 se'l nomenà consiliari diocesà de l'Esplai. Dia 29.06.2008 començà també a fer-se càrrec de la parròquia de Biniamar. Dia 02.09.2012 fou nomenat rector per a la parròquia ciutadana de l'Immaculat Cor de Maria, tot prenent cura també del monestir de les Religioses Saleses. Dia 28.07.2018 va cessar d'aquests càrrecs i va ser nomenat vicari de les parròquies de Santa Catalina Tomàs i de Sant Francesc de Paula.

1998-1999 Mn. Guillem Feliu i Ramis *Llubí, 22.10.1960. Fou ordenat prevere a la ciutat de Felanitx, on feia el prediaconat, dia 24.05.1992. L'any 1989 se celebrà, en el Seminari, un certamen al qual participà amb el tema "La creació musical litúrgica en català a Mallorca, a partir de la Constitució Conciliar de la Sagrada Litúrgia 1963-1988". Esmerçà els primers anys de son ministeri sacerdotal a Felanitx i s'Horta, fins que dia 22.06.1998 fou nomenat rector de la parròquia de Jesucrist Rei a la ciutat d'Inca. Dia 20.03.1999 va ser nomenat rector d'Establiments. Dia 29.06.2001 passà a Santa Margalida, a la qual s'afegeix la parròquia de Son Serra de Marina l'any 2008, on restà fins al 30.05.2014, en què fou nomenat rector de Sineu, Llubí, Sencelles i Costitx, i el 2015 deixà les dues darreres parròquies. Dia 09.09.2018 prengué possessió de les parròquies de Santa Maria del Camí, Consell i Binissalem.

1999-2001 Mn. Antoni Garau i Garau. *Llucmajor, 19.03.1948. Estudiant Teologia en el Seminari de Mallorca, s'allistà en la naixent Congregació del Verbum Dei i estudià al Seminari de Pamplona i a la Facultat de Teologia de Deusto (Bilbao) per acabar els estudis al Seminari de Mallorca. El 1972 començà una experiència a la parròquia d'Alcúdia, on fou ordenat diaca, i dia 26.07.1974 fou ordenat prevere a la parròquia de Pollença. Passà a la parròquia de Cala Rajada, on treballà durant set anys, començant també una col·laboració amb el món de la marginació entrant en el Col·lectiu La Sapiència, col·laboració que ha mantingut durant 30 anys compartint la tasca amb les parròquies d'Algaida, Puigpunyent, Binissalem, Port de Sóller, Jesucrist Rei d'Inca, Bunyola, Sant Marçal, Pòrtol. L'any 2014 deixà la direcció de Càritas en mans d'un nou equip. L'any 2014 fou nomenat rector de ses Salines i de la Colònia de Sant Jordi. Sunyer, 437-438.

2001-2008 Mn. Felip Salvador Díez i Forteza. *Alcúdia, 27.08.1958. Començà els estudis eclesiàstics després d'haver cursat els de Magisteri i havent exercit uns anys com a mestre. Fou ordenat prevere a la vila de Pollença dia 13.01.1991, i seguí exercint el ministeri en aquella parròquia fins que l'any 1996 fou enviat com a rector a la vila de Santa Margalida, i esdevingué arxipreste de l'Arxiprestat de Nord. L'any 1999 començà a tenir cura de la parròquia de Maria de la Salut, fins que l'any 2001 passà a la ciutat d'Inca per ser rector de les parròquies de Jesucrist Rei i de Mancor de la vall. Foren anys en què també començà els estudis de Periodisme, que acabà essent rector de la parròquia del Molinar (2008). L'any 2013 fou nomenat administrador parroquial del Coll d'en Rabassa. L'any 2015 se'l nomenà rector de sa Pobla, tot col·laborant amb la Unitat Pastoral que engloba les parròquies de Muro, sa Pobla i Sant Albert el Gran, a la qual per a 2018 s'hi

afegí Santa Margalida i deixà la de Sant Albert el Gran.

L'any 2008 aquesta parròquia començà a formar part de la Unitat de Pastoral i el rector és el mateix que el de Santa M. la Major.

5. RECTORS DE SANT DOMINGO

1962-1972 Mn. Guillem Julià i Ollers. Fill de família campanera que havia emigrat a Cuba, allà va néixer el futur rector. Santiago de Cuba, 14.03.1932, si bé ja fou batiat a Campos. Estudià al Seminari de Mallorca i fou ordenat prevere el 08.05.1955. Havia participat al Certamen que es feia en aquella institució amb tres treballs. Començà l'exercici ministerial com a vicari de Lluçmajor. L'any 1958 fou nomenat vicari dels Hostalets, i tenia temps per fer classes a l'Acadèmia Nebrija i al Col·legi Ramiro de Maeztu. El 1962, havent participat a les oposicions a rectoria que féu el bisbe Enciso, fou nomenat rector de la nova parròquia de Sant Domingo que s'havia erigit a la ciutat. De 1970 a 1972 fou alumne de la Facultat de Teologia de Catalunya, i aconseguí la Llicenciatura en Teologia. El 1972 deixà la parròquia inquera i començà la tasca docent com a professor de Religió a la Facultat de Filosofia i Lletres. El 1973 participà a les oposicions a canonge arxiver de la nostra Seu. El 1980 fou nomenat canonge. Ha donat a la impremta: 2007, *Miquel Ollers Fullana. Sacerdot, missioner, escriptorista i músic; La història del llinatge Julià*. Morí a Palma dia 02.07.2014. BOBM 2014, 517-518. Reus II, 222-224.

1972-2006 Mn. Antoni Estelrich i Calafat. *Santa Margalida, 25.01.1931. Fou ordenat prevere dia 22.12.1956. Entrà al Seminari havent estudiat el batxillerat a Montision. Participà amb un treball al Certamen que es duia a terme al Seminari. El 1956 fou nomenat ecònom de s'Arracó fins que el 1960 anà com a vicari a Santa Maria la Major (Inca). El 1963 passà com a rector a Lloseta fins que l'any 1973 retornà a Inca com a rector de la parròquia de Sant Domingo, de la qual esdevingué el segon rector. Hi romangué fins al 2006, en què, jubilat, tornà a la vila nadiua. Publicà el 2006 *Parròquia de Sant Domingo d'Inca (1962-2006)*.

2006-2012 P. Antoni Cañellas i Borràs CO regular.

Aquesta parròquia l'any 2012 comença a formar part de la Unitat de Pastoral i el rector és el mateix que el de Sta. M. la Major.

6. CAPELLÀ DEL MONESTIR DE SANT BARTOMEU

P. José Maria Aguilar i Collados. *Madrid, 1909. Prevere, 1946. L'any 1942 ingressà al monestir d'El Parral (Segovia) per ser monjo jerònim i féu la professió en aquest orde. De 1956 a 1964 fou prior del monestir de San Isidoro de Santiponce (Sevilla). L'any 1960 ingressà com membre numerari a la Reial Acadèmia de Santa Isabel d'Hongria. L'any 1964 arribà a Mallorca per

fer-hi vida ermitana, i l'any 1969 fou nomenat capellà del monestir de Sant Bartomeu d'Inca, on morí dia 11.02.1992 BOBM 1992, 157-158; GEM XVIII, 275.

7. CAPELLÀ DE L'ERMITA DE SANTA MAGDALENA

Mn. Félix Tejedor i Rodríguez. *Bahillo (Palència), 20.05.1928. Fou ordenat prevere al servei d'aquella església dia 12.06.1954. Hi exercí el ministeri sacerdotal fins que el 1985 arribà a Mallorca i s'establí en l'ermita de Santa Magdalena amb dues germanes fadrines, que prest convertiren l'antic eremitori en casa acollidora i taula de bones *migas* castellanès. Compaginava les celebracions de l'ermita amb l'ensenyament a l'Institut Can Peu Blanc de sa Pobla. L'any 1993 deixà la docència, quedà a l'ermita fins dia 24.12.1999, en què passà a Biniali com a administrador parroquial d'aquella feligresia. Veient que les forces li anaven mancabant deixà l'administració parroquial, però seguí vivint a la rectoria ajudant el nou rector. Morí a Biniali dia 05.05.2008. BOBM 2008, 249.

8. VICARIS I CLERGUES AUXILIARS DE LES TRES PARRÒQUIES (ordre alfabètic)

1. **Andreu i Alzina, Joan. Diaca permanent.** *Palma, 1967. Després d'haver cursat els estudis secundaris es llicencià en Filosofia i Lletres a la nostra Universitat. Féu els estudis teològics per poder ser ordenat diaca dia 23.07.2006. Aconseguí la Diplomatura en Ciències Empresarials i Màster en Assessoria Fiscal i Tributació. Posteriorment també el grau de doctor en Teologia, i és professor al CETEM, ISUCIR, UIB, CESAG. Ha exercit el ministeri diaconal a les parròquies de Santa Maria la Major (Inca) 2006; entre 2011-2013, a les parròquies de Muro i Can Picafort; el 2013, a la Seu; el 2015, a les parròquies d'Alcúdia i Port d'Alcúdia; el 2018, de Can Picafort i Son Serra de Marina. Ha donat a la impremta: 2012, *Ramon Llull y el pensamiento transcendental como vía de acceso a la transcendencia*; 2017, *Ramon Llull, intérpret de Déu*.
2. **Bacurdi i Godoy, Juli César.** Anant avançant en els estudis eclesiàstics, dia 22.05.2011 fou admès als ministeris. Començant el curs 2011/2012 fou enviat com a prediaca a la Unitat Pastoral d'Inca. Rebé el diaconat dia 01.05.2012 a la Seu, com també el presbiterat dia 03.11.2012, i quedà com a vicari a Inca. Dia 23.09.2013 se'l destinà com a vicari a la parròquia de la Santíssima Trinitat fins que dia 01.07.2016 passà com a rector de les parròquies de sa Vileta i Son Roca.
3. **Bover i Amengual, Llorenç.** *Biniali, 03.11.1938. L'any 1951 entrà al Col·legi dels PP. Paüls, on estudià Llatí i Humanitats. L'any 1956 entrà al Seminari per cursar-hi Filosofia i Teologia. Mentre cursava els estudis eclesiàstics participà en el Certamen que es feia al Seminari amb un

treball. Els darrers anys d'estudiant ajudava Mn. Bernat Julià, director de l'Schola Cantorum. Fou ordenat prevere dia 21.06.1964 i aquell mateix any va ser enviat a Inca com a vicari de la parròquia de Santa Maria la Major. La participació musical dels fidels en la missa i l'atenció al grup de matrimonis de la parròquia foren, principalment, les tasques que atengué. Quan el catedràtic de Llengua Grega del Seminari Mn. Pere Amorós i Bestad (1908-2007) deixà la càtedra per atendre la parròquia de Sant Alonso Rodríguez, Mn. Llorenç fou cridat per substituir-lo. Deixà Inca i passà a treballar pastoralment a la parròquia de Jesucrist Rei del Viver i a atendre aquelles classes. L'any 1970 passà a Alemanya i seguí cursos de Teologia amb Karl Rahner (Munic i Münster), amb Joseph Ratzinger (Ratisbona, 1970-71) i de Filosofia a la facultat de Sankt Georgien (Frankfurt) dels jesuïtes (1971-72). La ciutat de Munic fou el lloc més habitual de la seva residència, si bé seguí un curs musical a Milà i un altre a Viena. La parròquia de Sant Pere de Munic (1987-90) i el convent dels PP. Franciscans foren, durant anys, el lloc de les seves celebracions. Amb els anys conrà una bona amistat amb Mons. Ludwig Modl, rector del Seminari d'Eichstätt i posteriorment del Seminari Internacional Georgianum de Munic, professor de Teologia Pastoral en la Universitat de Munic, a qui elegí com son director espiritual i amb qui tenia freqüents i constants contactes. Morí a Greiding (Alemanya) dia 26.10.2018 i l'endemà la comunitat parroquial es reuní per celebrar-hi son funeral. Les despulles han estat duites a Biniali, perquè pugui descansar vora els seus a la terra que el va veure néixer.

4. **Caldés i Mas, Francesc.** *Palma, 16.11.1920 Durant els anys de Seminari presentà tres treballs de Certamen. Fou ordenat prevere dia 10.06.1951. De 1951 a 1953 fou vicari de Campos. L'any 1953 passà de vicari a Inca. L'any 1955 posà música a la poesia de Mn. Vicenç Bal·le "Càntic de la Missió d'Inca". Féu oposicions al cos de capellans militars i entrà en aquest organisme. Se secularitzà. Reus I, 242.
5. **Capó i Villalonga, Jaume.** *Lloseta, 29.07.1918 Fou ordenat prevere dia 19.06.1943. Participà en el Certamen del Seminari amb la presentació de vuit treballs. Començà l'exercici ministerial com a vicari *in capite* de Biniamar fins al 1948. Compartí aquests anys amb el servei militar, que complí a Cabrera, Biscaia i Saragossa. De 1948 a 1953 fou vicari de la parròquia d'Inca. El 1953 passà de vicari a Binissalem, i el 1954 fou nomenat professor adjunt a l'Institut Nacional d'Ensenyament. El 1972 començà a servir la parròquia d'Orient, on restà fins que la salut li possibilità (1998), i passà a viure a la vila nadiua fins a la mort, que li arribà dia 18.06.2012. Foren anys en què tengué cura que es pogués arribar a la Coronació Pontifícia de la venerada imatge de Santa Maria de Lloseta (2006). Ha donat a la impremta: 1979, *L'oratori d'Orient*; 1981, *L'oratori del Cocó de Lloseta* (n'hi ha una nova edició de 2007); 1982, *El Oratorio de Nuestra Señora de la Bonanova*; 1985-2002, *Història de Lloseta* (cinc volums); 1988, *Noces de diamant de la parròquia de Lloseta*; 1991, *Palacio Ayamans*

de Lloseta; 1992, *Ca S'Hereu de Lloseta*; 1993, *L'Eucaristia a la parròquia de Lloseta i Noces d'or sacerdotals*; 1994, *Quadragesimo Anno. Romeria de la Bonanova*; 2006, *Història de la Coronació de la Mare de Déu de Lloseta*. BOBM 2012, 340-341; GEM III, 134; XVIII, 367.

6. **Cirer i Pieras, Joan.** *Palma, 11.02.1924. Fou ordenat prevere dia 27.06.1948. Havia presentat un treball al Certamen que es duia a terme al Seminari. Començà l'exercici ministerial com a vicari a la parròquia d'Inca (1948-1950). De 1950 a 1959 va ser el rector de la parròquia de Bunyola, i aquest any fou nomenat rector de la parròquia de Santa Eulàlia, que regentà fins a l'any 1983, en què fou nomenat canonge de la Seu. Morí a Palma dia 27.11.1983. BOBM 1983, 525.
7. **Cloquell i Noceras, P. Bernat** TOR (regular).
8. **Cortès i Cortès, Marià.** *Palma, 07.07.1948. Acabat el batxillerat i havent passat per l'experiència dels curssets de cristiandat, entrà al Seminari per cursar els estudis eclesiàstics. Fou ordenat prevere el 22.12.1962 i començà l'exercici ministerial com a vicari a la novella parròquia de Sant Domingo. Hi restà fins a l'any 1966, en què passà, com a capellà de la naixent Fraternitat Missionera del Verbum Dei, a les missions que tenia al Perú. El 1969 se secularitzà i retornà a Mallorca. S'ha dedicat a l'animació musical, i l'any 2015 donava a la impremta *Coral Sant Jaume 75 aniversari*. Fiol, 264.
9. **Estelrich i Calafat, Antoni.** Vide el llistat de rectors de Sant Domingo.
10. **Fe i Corró, P. Jaume** TOR (inquer regular).
11. **Fernández i Balaguer, Roger.** *Palma. Diaca permanent, 10.12.2017. Exerceix el ministeri en l'agrupació de les vuit parròquies de l'entorn d'Inca, dites de la Mare de Déu.
12. **Fuster i Cortès, Miquel.** Malgrat que hagués nascut a Artà, atès que la família s'havia establert a Inca i que aquí cantà missa nova, fou posat entre els fills d'Inca a les *XVII Jornades*, 238.
13. **Lliteras i Miralles, Joan.** Vide el llistat de rectors de Santa Maria la Major.
14. **Mejía i Fernández, Ricardo.** *Santo Domingo, 15.04.1987. La família arribà a Inca i començà els estudis al nostre Seminari. Una vegada que els hagué acabats, passà com prediaca a les parròquies de Manacor i després a Inca, on va ser ordenat diaca dia 30.11.2013. Dia 28.09.2014 fou ordenat prevere a la Seu, i restà com a vicari de la Unitat de Pastoral. L'any 2016 anà a ampliar estudis a la Universitat de Salamanca, i elaborà la tesi doctoral, que defensà el 2018, amb altres universitats d'Europa i

Amèrica. El setembre del 2018 retornà a la diòcesi i fou nomenat rector de les parròquies de Son Sardina i Establiments, i director de la Biblioteca Diocesana.

15. **Miró i Morey, Vicenç.** Va néixer a Palma dia 26.03.1977. Després d'haver cursat els estudis primaris passà a la Real, amb els P.P.M.SS.CC. Dia 21.07.1998 va fer la primera professió en aquesta Congregació, a l'ermita de Sant Honorat. Va passar a fer els estudis de Teologia a l'Argentina i a Buenos Aires feia la Professió Perpètua dia 20.12.2003. Fou ordenat prevere a la Real dia 18.07.2004. Després d'haver duit a terme diferents serveis a la Congregació, dia 31.08.2015 fou destinat a Lluç i nomenat vicari de Lluç, Escorca i membre de la Unitat de Pastoral de la zona d'Inca. El 2016 inicià el procés d'exclaustració, resideix a Lloseta i treballa pastoralment en les vuit parròquies de la Unitat.

16. **Morell i Fuster, Baltasar Ramon.** Va néixer a Palma dia 26.02.1984. Cursats els estudis primaris i secundaris, passà a la UIB per fer la carrera de Dret, que enllestí de 2002 a 2007. Anant preparant les oposicions a notari deixà aquests estudis per entrar al Seminari i cursar els estudis eclesiàstics. Quan els hagué acabats fou destinat a la Unitat Pastoral d'Inca, on dia 06.01.2018 fou ordenat diaca, i el 24.06.2018 va ser ordenat prevere a la Seu. L'endemà rebé el nomenament de vicari de la Unitat de Pastoral.

17. **Nadal i Cifre, Bartomeu.** *Pollença, 23.07.1926 Fou ordenat prevere dia 11.06.1950. Començà l'exercici ministerial com a vicari in capite de Biniamar i obtentor del benefici de l'Orgue de la parròquia de Mancor de la Vall, on residí durant dos anys. L'any 1954 fou nomenat vicari d'Inca, on restà fins al 1960, en què passà a Sóller per tenir cura de la parròquia de l'Horta. L'any 1961 agafà la responsabilitat de director espiritual de l'Adoració Nocturna Femenina de Sóller i el 1963 hi afegí la rectoria de la Mare de Déu de la Victòria (Sóller). L'any 1967 passà al Perú, d'on retornà aquell mateix any. El 1968 se secularitzà.

18. **Oliver i Font, Joan.** *Llubí, 03.08.1940. Acabats els estudis eclesiàstics fou ordenat prevere dia 20.06.1965, i començà l'exercici de son ministeri a la parròquia de Jesucrist Rei de la ciutat d'Inca com a vicari. L'any 1968 fou nomenat vicari in capite de Biniamar, a més de seguir ajudant a la parròquia inquera i al Col·legi Beat Ramon Lluç. L'any 1973 passà com a vicari a la parròquia de Sant Jaume (Palma) fins que dia 08.01.1976 fou destinat, amb el mateix càrrec, a la parròquia de Sant Josep Obrer, on restà fins al 1987. Aquest any fou nomenat rector de la Soledat, càrrec que tengué fins al 1995, en què deixà la parròquia per anar a fer un curs de reciclatge a la Universitat de Salamanca. Retornà a Mallorca el 1996 i assumí la responsabilitat de rector solidari de la Vall de Sóller, on romangué fins al 2008, en què pogué tornar a Llubí per gaudir d'un any

sabàtic i donar una mà a la veïna parròquia de sa Pobla. L'any 2009 fou nomenat rector d'Alcúdia i Port, càrrec que exercí fins que, en complir els 75 anys (2015), i arribant-li la jubilació canònica, retornà a la vila nadiua.

19. **Palou i Mateu, Antoni.** Malgrat que nasqués a Biniamar, sempre fou considerat inquer. *Vide XVIII Jornades*, 101.
20. **Palou i Romillo, Bartomeu.** *Campanet, 05.06.1931 Fou ordenat prevere dia 20.06.1965. Començà l'exercici del ministeri com a vicari a la parròquia de Sant Domingo (11.09.1965 – 10.06.1972). De 1972 a 1976 fou el vicari *in capite* de Galilea. De 1976 a 1991, rector de Costitx, on tengué cura d'edificar unes noves teulades al temple parroquial. De 1991 a 1997, va ser vicari de sa Pobla. De 1997 a 1999, rector de la parròquia de Caimari, i també donà una mà a la parròquia de sa Pobla, fins que el 2006 es retirà a Campanet i ajudà el rector de la vila nadiua.
21. **Perelló i Sansó, Joan.** *Manacor, 04.07.1941 Acabats els estudis al poble, passà al Seminari per cursar els estudis eclesiàstics. Participà en el Certamen amb els núm. 823, 824, 825, 826, 827 i 828. L'any 1960 entrà al Col·legi de La Sapiència. Fou ordenat prevere dia 21.06.1969. Començà l'exercici ministerial com a vicari a la parròquia de Santa Maria la Major, on restà fins l'any 1974, treballant sobretot en els Campaments Sant Senén. El 1974 anà a les missions diocesanes del Burundi, d'on retornà el 1979 per rebre el nomenament de vicari de sa Pobla. Dia 15.07.1980 fou nomenat rector de sa Pobla, on restà fins al 1988, en què passà a Andratx i s'Arracó. La salut li començà a flaquejar i passà amb el grup de capellans de la Vall de Sóller (2000), deixà la vida parroquial i passà a Manacor per recompondre la salut i ajudar els preveres que allà treballaven. Ha donat a la impremta: 2009, *Escopeters a Burundi. D'un quadern retrobat. Mallorquins a Burundi*. Fuster, 384.
22. **Poli Company, Joan Antoni.** *Consell, 08.01.1942. Prevere 18.06.1967. Començà l'exercici del ministeri com a vicari de la parròquia de Sant Domingo, per passar l'any següent a la parròquia de Sant Francesc de Paula (Palma). Veient la situació econòmica de la barriada i de la parròquia, decidí estudiar de Graduat Social i d'aquesta manera poder ajudar millor la feligresia. Obrí una assessoria laboral que compaginava amb la celebració de la missa al Col·legi de San José de la Montaña, ben arrelat en la barriada. L'any 2004 tengué un ictus cerebral que a poc a poc minvà les capacitats humanes del prevere. Trobà acollida fraternal en el grup de capellans que es reunien a Son Rapinya. Morí a la Residència de la Nova Edat del Port de Pollença dia 03.04.2016. BOBM 2016, 409.
23. **Rosiñol i Verd, Gabriel.** *Montuïri, 03.12.1943. Els anys d'estudi en el Seminari ja era cantadoret de la Seu i l'any 1956 hi cantà la Sibil·la. Fou ordenat prevere dia 18.06.1967 i començà l'exercici ministerial a la parròquia de Santa Maria

la Major, on restà de 1967 a 1970, en què passà a la parròquia de l'Esperit Sant (Palma). Anà un temps a la veïna illa de Menorca per treballar en pastoral matrimonial amb Mons. Moncadas i Noguera. Retornà a Mallorca i al poc temps se secularitzà. Morí a Palma dia 26.05.2007.

24. Seguí i Pou, Carles. *Vide* llistat dels rectors.

25. Siquier i Pascual, Miquel. *Búger, 07.07.1925. Fou ordenat prevere dia 11.06.1950, començà el seu exercici ministerial com a vicari de la parròquia d'Inca, on restà fins al 1954, en què fou nomenat rector de la novella parròquia de l'Immaculat Cor de Maria a l'exemple de Palma. Hi romangué fins al 1974, en què fou nomenat rector de la parròquia de Sant Jaume, càrrec que regentà fins que l'any 1980 li arribà la jubilació canònica. Morí a Palma dia 18.02.2006. BOBM 2006, 171.

26. Soler i Serra, Baltasar. Malgrat que nasqués a sa Pobla, donat el cas que la família s'havia establert a Inca i que aquí cantà missa nova, fou posat entre els capellans inquers a les *XVII Jornades*, 247.

9. SIGLES I ABREVIATURES

ADM: Arxiu Diocesà de Mallorca.

ACM: Arxiu Capitular de la Seu de Mallorca.

APSM: Arxiu parroquial de Santa Maria la Major. Inca.

BOBM: *Butlletí Oficial del Bisbat de Mallorca*.

Fiol: *L'Església Mallorquina a Amèrica*. 1992.

GEM: *Gran Enciclopèdia de Mallorca*. Promomallorca. Inca.

Mt.: Evangeli segons sant Mateu.

Reus: *El clergat campaner o relacionat amb Campos*. Segles XIII-XX. Campos. 1994.

Sunyer: *Els clergues de Santanyí i la comarca*.

10. FONTS

Arxiu de la parròquia de Santa Maria la Major. Inca.

Boletín Oficial Eclesiástico 1861-2019. Ha tengut diferents noms, per això sempre és citat com *Butlletí Oficial del Bisbat de Mallorca*.

11. BIBLIOGRAFIA

Diversos autors. *Gran Enciclopèdia de Mallorca*. Promomallorca Edicions, SA: Inca.

Diversos autors. 1982. *Història de Mallorca*, 2 volums. Edit. Moll: Palma.

Fiol i Tornila, Pere. 2009. "La venerable figura del Sant Crist d'Inca". A: *El Sant Crist d'Inca*. Inca; 11-58.

Fiol i Tornila, P. i Parets i Serra, J. 2016. "Preveres inquers ordenats en el segle XX". A: *XVII Jornades d'Estudis Locals*. Ajuntament d'Inca: Inca; 229-248.

Fiol i Tornila, P. i Parets i Serra, J. 2017. "Preveres d'Inca ordenats en els s. XVIII i XIX". A: *XVIII Jornades d'Estudis Locals*. Ajuntament d'Inca: Inca; 87-106.

Fiol i Tornila, Pere. 1992. *L'Església mallorquina a Amèrica*. Palma.

Fliche – Martin. 1978ss. *Historia de la Iglesia*, 33 volums. EDICEP: València.

Llorca-García Villoslada-Montalban. 1960Ss. *Historia de la Iglesia Católica*, 5 volums. BAC: Madrid.

Sunyer, J. 2015. *Els clergues de Santanyí i la comarca (del segle XIII al XXI)*. Santanyí.

Ubieto-Reglá-Jover-Seco. 1963. *Introducción a la Historia de España*. Teide.
Xamena, Pere i Riera, Francesc. 1985. *Història de l'Església a Mallorca*. Edit. Moll: Palma.